

at Tallet egentlig er kommet tilstede, men han omtalte det paa en saadan Maade, at, havde han tænkt sig, at det var kommet tilstede ved, at man havde talt paa Knapperne, saa kunde hans Udtryk ikke have været bedre valgt for at udtrykke denne Tanke. Jeg vil imidlertid bede det ærede Medlem modtage den Forsikring, at dette Tal „30“ ikke er kommet tilveie uden efter den aller-nøjeste Overveelse. Vil man stille det nu foreliggende Forslag overfor Forslaget af 1872 og paa et bestemt Punkt finde Forskjellen imellem dem, da vil man ikke kunne henvende sig til noget bedre Sted end netop til disse 2 Tal „60“ i det ene og „30“ i det andet Forslag; thi disse Tal betegne den aldeles forskjellige Plan med Hensyn til Undervisningen. Eftet Forslaget af 1872 holdt man sig jo paa det Grundlag, paa hvilket vi i dette Dødblik staa, og dette Grundlag er da, — naar vi se nøie til og raadsføre os med Loven af 8de Marts 1856 § 1. dette, — at der i en Skole kan være indtil 100 Børn. Deler man nu disse 100 Børn i 2 Klasser, saa vil man komme til at have omtrent 60 i nederste og 40 i øverste Klasse, ved et Middeltal kan man antage, at det vil stille sig saaledes. Dette var Grunden til, at der maatte være Plads til 60 Børn i Klassen, thi ellers var det jo ikke muligt at undervise saa stort et Antal; men det her foreliggende Forslag gaar nu netop ud paa at høde paa den store Mangel, som er forbunden med, at der nu i Skolens nederste Klasse maa undervises indtil 60 Børn. Jeg tillod mig ved Lovforslagets Fremfættelse at paavise de Misligheder, som vare forbundne hermed. Jeg tillod mig at fremsætte den Raastand, at en stor Del af Børnene maatte drive Tiden hen under Undervisningen, naar den foregik paa denne Maade, og Lovforslagets § 4 er netop bleven til hovedsagelig for at høde denne Mangel. Men naar man nu har dette for Øie, saa tror jeg ogsaa, at man let vil faae Øie for, hvorledes Tallet „30“ er kommet tilstede, og jeg skal søge at retfærdiggjøre det paa to Maader. For det Første er 30 det Antal Børn, som efter kyndige Skolemænds Mening kan veiledes af een Lærer paa een Gang. Det er omtrent dette Antal, som man har sat som Maximum i Kjøbenhavn, og det er efter de kyndige Skolemænds Mening, som jeg netop i den Henseende har raadsført mig med, ogsaa et passende Antal; jeg tror for Resten, at der i Kjøbenhavn kan være nogle enkelte flere. Men dernæst skal jeg paavise, hvorledes dette Tal ogsaa passer paa anden Maade. Lad os blive ved den Skole, som har 100 Børn, og saa tænke os, at den nu skal deles i 3 Klasser eller 3 Afdelinger: Forskolen fra 7 til 10 Aar og den egentlige Skole fra 10 til 14 Aar, delt i 2 Klasser, saa vil man finde, at paa Forskolen vil der komme nogle og fyrgetyve Børn, naar de deles efter Alderen, medens der paa den egentlige Skole altsaa vil komme nogle og halvtredstidstyppe, men naar den egentlige Skole altsaa deles i to

Dele, vil der komme omtrent eller høist tredive hver Klasse. Ved altsaa at sætte Tallet 30, blive vi forsaavidt paa det Grundlag, der er givet ved Loven af 8de Marts 1856 § 1. — Det næste Punkt, jeg skal tillade mig at dvele ved, er Alderstillaegene. Disse ere omtalte idag, og de omtaltes ligeledes i Mødet igaar af det ærede Medlem for Frederiksberg (Schlegel). Det ærede Medlem mindede om, at der ogsaa var foreslaaet Alderstillaeg ifjor, og uddrog deraf den Slutning, den rigtignok lidt vel hastige Slutning, at Forslaget, som det nu her foreligger, stemmede overens med det fra ifjor. Det gjør det ikke saa ganske. Det ærede Medlem citerede i den Anledning forskjellige Uttringer, som vare faldne i det andet Thing angaaende det omtalte Forslag, og ønskede dem besvarede nu. Et af dem vilde det ærede Medlem i alt Fald — det huster jeg sikkert — kunne have faaet besvaret af Forhandlingens i det andet Thing ifjor; thi jeg besvarede det strax, efter at det var blevet fremsat, og det var det Spørgsmaal, om det ikke kunde hælde sig, at der blev flere Alderstillaeg, end der blev Lærere. Jeg svarede som sagt strax derpaa, men jeg tror i alt Fald, at den Frygt, som det ærede Medlem nærede i den Henseende, vilde være grundig fjernet, hvis det var det nu foreliggende Forslag, der var blevet læst i Stedet for Forslaget fra ifjor; thi i det nu foreliggende Forslag staa der i § 15 saaledes: „Der skal være tre Klasser af Alderstillaeg. Antallet af Portioner skal være til omtrent tre Fjerdedele af de fast ansatte Læreres Antal i hver Skoleraadskreds.“ Naar der altsaa i Loven bestemmes, at Antallet af Portioner af Alderstillaeg skal være til tre Fjerdedele af Lærerne, saa antager jeg, at enhver Frygt for, at der kan blive flere Alderstillaeg end Lærere, maa være tilstrækkelig fjernet. Hvad det andet Punkt, som det ærede Medlem fremdrog, angaar, om det kan anses for rigtig, at de bedre lønede Skolelærere, det vil sige Lærere i de Skoleraadskredse, der have meget Hartkorn, faae Alderstillaeg i Forhold til Hartkorn, faae større Tillæg end Lærerne i de mindre velstaaende Egne af Landet, saa skal jeg dertil svare: Ja, efter min Mening er det rigtig. Naar man tager Hartkornet som Maalestof, er det jo dermed givet, at de Skoleraadskredse, der have meget Hartkorn, ville faae et større Alderstillaeg end de Skoleraadskredse, der have et mindre Hartkorn. Det kan ikke være Andet, naar man bliver paa det Grundlag, vi nu have, hvor Hartkornet er Maalestoffet, og forholdsvis bidrage jo Kjøbstæderne dertil efter Folketallet. Men jeg vil dog i den Henseende til Retfærdiggjørelse deraf yderligere gjøre opmærksom paa, at det i de mere velstaaende Egne af Landet er dyrere at leve end i de mere fattige Egne af Landet, og at en Lærer for nogenlunde at kunne hævde sin Stilling i sine Omgivelser nød-